

August-turen 2014

I hollændernes fodspor

**St. Magleby Kirke
og det gamle Dragør**

Turen var tilrettelagt med kort varsel som erstatning for den aflyste tur til Mølleåen. Mølleå-turen gennemføres den 2. september, såfremt DSB og vejret arter sig.

Vi var 18 halvtolvvere, der i fint vejr cyklede ud på Amager ad Emil Holms Kanal, Kanalstien og videre ud på Fælleden. Herfra via Ugandavej forbi skoven af samme navn og forbi gårde og heste i Tømmerup til St. Magleby Kirke. Kirken, som den ser ud i dag, er fra 1611, i hvilket år den oprindelige kirke fra 1200-tallet blev meget kraftigt renoveret og udvidet. I anledning af 400-året for den nuværende kirke havde billedkunstneren Thomas Kluge påtaget sig at male en ny altertavle til kirken. Thomas Kluge maler naturalistiske, ja, næsten fotografiske billeder i en stil, der kan minde om Rembrandts. Han har portrætteret kongehusets medlemmer flere gange.

Detalje fra altertavlen, to symboler. Brødet og fiskene. Kluge maler i en nyrealistisk og Rembrandt-agtig stil.

Alterbilledet har skullet indpasses i en træfløjet altertavle fra 1850 i en noget speciel nygotisk stil. Kluges billede har "Den sidste Nadver" som motiv. I billedet ses offerlam,

En flok gæs før fodringstid th.

AB Halvtolvs formand mente, at tiden ikke var moden til noget lignende på Halvtolv

fisk, æg, brød, vin, frugt og 1+12 roser (Jesus og apostlene). Alle effekter svæver i et mørkt rum, der er intet bord og ingen personer i billedet. Bordet kunne være kirkens alterbord og de deltagende i måltidet kirkens altergængere.

Det var hollænderne på Amager, der byggede Kirken i 1611. De var kommet til Amager på foranledning af Chr. II omkring 1520 for at forsyne hoffet og København med landbrugsvarer. Hollænderne havde særrettigheder, var fri for hoveri og tiendebetaling og fik lov til at styre det lokale samfund på den sydlige del af Amager efter hollandsk skik og lov. Det kunne godt give problemer, når danske dragørfiskere og -håndværkere skulle dømmes efter hollandsk lov. Det lokale hollandske styre varede i 300 år. Fra kirkegården ser man tydeligt, at den smukke kirke har andet forbillede end danske kirker. Blandt gravstederne stødte vi på et mindes-

mærke for et slag med kanonbådsskibe i slutningen af Englandskrigene. Inskriptionen lyder: "I blodig Kamp for den Retfærdige Sag faldt 25 af Danmarks Sønner Paa Roflotillen under Falsterbo, den 20. oktober 1808". Først tænkte vi, at det kunne være kanonbåde, der havde hjemme i vores kanonskure, men de tidligste på Holmen er fra 1813.

Og så gik cykelturen videre til det gamle Dragør, hvor vi fandt en plads med borde og bænke i vandkanten ved havnen, hvor madpakkerne kunne indtages.

Her fik vi Dragørs historie på 5 minutter: *Hansetiden* med sildefiskeriet ca. 1200-1500. I det endnu stort set ubebyggede område samledes hvert år fra primo august og 8-10 uger frem tusindvis af mennesker i og omkring midlertidige boder og telte for at lande, behandle og handle sild, og området summede af al den anden handel, liv og gøgl, der følger af så mange menneskers tilstedeværelse.

*Kuglen,
et af de ni
"REFLEX"
kunstvær-
ker i
Dragør.*

Handelspladsen i Dragør var en af flere i det såkaldte Skånemarked, hvor der i gode år blev landet og produceret op til 300.000 tønder saltet sild til middelalderens sultne Europa.

Stille fiskerleje og overfartssted i hollændertiden 1500-1700 efter sildens forsvinden. Dragørbeboerne er underlagt det hollandske styre i St. Magleby. I kirken prædikes til at begynde med kun på hollandsk og stolerækkerne er forbeholdt "de fremmede".

Dragør som skipperby 1700-1800. Byen vokser og skibsfarten er i centrum. Ud over den skibsfart byens skippere og søfolk selv står for, får byen også en givtig indtægtskilde ved lodseri og bjærgning i området. Englandskrigene indleder nedgangstider og med skibsfartens stadig større både reduceres Dragørs betydning som søfartsby mod slutningen af 1800-tallet.

Nye tider, landliggertiden. Amagerbanen med endestation i Dragør færdiggøres 1907 og samme år indvies Dragør Badehotel, der eksisterer den dag i dag. En ny indtægtskilde for Dragørs beboere bliver sommerudlejning til københavnske feriegæster, mens de selv fortrækker til loftskamre og udhuse.

Og således velinformede begiver vi os til fods ud i det gamle Dragør:

Først en kringlet vandring gennem smalle gyder med det ene postkortværdige motiv efter det andet.

Så ud på strandengen ved badehotellet, hvor også Gåserepublikken ligger. Det var en gammel tradition at holde gæs i køkkenet eller et udhus. Siden stillede sognet jord til rådighed for et fælles gåsehold. Vi hilser på et par gåseholdere og hører lidt om de i dag 2 gåseholderforeninger og de traditioner, der knytter sig til denne beskæftigelse. Den skarpe lugt får os dog snart til at trække ned til vandet med udsigt over stranden til badeanstalt, Øresundsbro og Dragør Fortet, der er opført 1910-15 som en del af Københavns befæstning. I dag er fortet privatejet (hotel og restaurant) med begrænset offentlig adgang. På strandengen ser vi også det nok mest markante af de 9 udendørs kunstværker, der for tiden er placeret forskellige steder i byens "wasteland-områder" (Udstilling REFLEX). Og så bliver der erklæret "tid til fri leg" inden hjemturen. Nogen køber is hos Nam-Nam is, nogen kigger på tøj og andet i byens butikker og på havnemarkedet, og andre går en tur i havnen, hvor man kan opleve den fredede Skurbys klondikeagtige atmosfære.

Hjemturen går gennem Dragørs Gentofte til kystvejen uden om lufthavnen og videre ad Amager Strandvej. Vel hjemme siger KM-tælleren 32 km, og vi er vist alle enige om, at det har været endnu en fin tur med cykelklubben Kvart i Elleve.

Referent og turlleder: Jacob Rehling